

Kardos Péter

Má nistáno?*

Fotó: Kőbányai János

Zuglói zsinagóga. 2016/5777. Szimhat Tóra

ÉLI, ÉLI, LOMO ÁZÁVTÓNI – Istenem, Istenem, miért hagytál el minket?

A zsoltárköltő sorait idézem itt, ezen a helyen, elégett Tóra-tekerceink előtt, amikor a zuglói zsidóság történelmének legértékesebb darabjait temetjük.

A kerület egykori öt zsinagógájának maradványaitól, öt Tóra-tekercestől búcsúzunk.

MÁ NISTÁNO HÁLÁJLO HÁZE MIKOL HÁLÉLAJSZ?

Miben különbözött az az éjszaka minden más éjszakától? – szól a kérdés.

A válasz:

ÁDAJNAJ NÓSZÁN, VÁÁDAJNAJ LO-KOCH, JÖHI SÉM ÁDAJNAJ MÖVAJ-ROCH.

Az Örökkévaló adta (Színáj hegyén), az Örökkévaló elvette (tőlünk, a zuglói közösségtől).

PÁLGÉ MÁJIM JORDU ÉNOJ – könnyeim pataksanak azokért, akik nem tartották be Tórád parancsolatait – írja a zsoltárköltő.

PÁLGÉ MÁJIM – könnyeim pataksanak AZÉRT, mert nem tartottad meg tóráinkat.

Ribajnaj sel ajlom!

* Ellbangzott a zuglói Tórák temetésén a Kozma utcai sírkertben.

Világnak Ura!

Egyikünk sem a berdicsevi cádik, aki érdemei birtokában perbe szállt Veled!

Nincsenek is érdemeink!

Mi csupán vártuk gyermekek tucatjait akkor, arra a délelőttre, hogy a tálisz alatt a Te nevedet dicsérjék.

De mi nem figyeltünk Rád. Nem figyeltünk a JELRE.

Hogy 44 esztendő után ELŐSZÖR nem cseréltük le az ünnepi FEHÉR tórafüggönyt, a FEHÉR tóraruhákat, FEHÉR terítőket – a hétköznapi színesekre.

Így a FEHÉRREL, a gyász színével tartottuk a Tóra örömnepét.

Ribajnaj sel ajlom!

Világnak Ura!

Csak néhány hete, hogy jom kippur napján ott álltunk halotti ruhában előtted, és azt kértük: KOSZVÉNU BÖSZÉFER HÁJIM TAJVIM – írj be bennünket a jó Élet Könyvébe.

Pedig ÁL CHÉT SEHOTONU, ÁL HÁTOIM, OSÁMNU – vétkeztünk, bünt követtünk el, SZOLÁCHTI, és te megbocsátasz.

És ugyanazon a napon a Níle imában mondtuk: VÖÉN SIUR RÁK HÁTAJRÓ HÁZAJSZ!

Nem maradt más kincsünk, csak a Te Tórád!

Az anatevkai elűzötteknek megadatott: kompra szállásuk előtt a rabbi visszafutott a zsinagógába a Tóra-tekerécsért.

És most! Mint a bűnösökre annyiszor: tüzet bocsátottál házadra...

VÖOSZU LI MIKDOS – építsetek nekem szentélyt, hogy benne, közöttetek lakozzam! Így szólt parancsod.

És mi építeni fogunk.

Utolsó zsinagógánkat nem adjuk!

Sőt. A Te segítségével építjük újjá!

A korommal borított márványtáblát, amely zsidó testvéreinknek a templomban kiontott vérére emlékeztet, ezt a márványtáblát megtisztítjuk és kifényesítjük – ezt is a Te segítségével.

És azokéval, akik szívüket, lelküket kitarva, úgy álltak és állnak mellettünk ezen nehéz időben, mint SOHA EDDIG.

És tudod, biztosan tudod, hiszen Isten vagy, azok a gyermekek, akik ott voltak még az utolsó is-tentiszteleten, és azok is, akik másnap már nem jöhettek, és képzeld, a Lauder-óvodások zsebpénzüköt kuporgatták össze, hogy elküldjék az újjáépítésre, hogy NEKED, és persze nekünk is, hajlékunk legyen.

*

És most itt vannak előttünk Tóráink maradványai.

A tudomány mai állása szerint ezeken a tekercesken, ruhákon, prajcheszeken ki tudnának mutatni ajak- és kéznyomokat.

Azokét, akik valaha csókkal illették a ruhát, a szavakat, a betűket, a függönyöket.

Én azt mondom: adjuk oda nekik!

Ármin bácsi! Tartsátok meg azt a hét körmenetet, ami nálunk elmaradt.

Hívd oda KRAUSZ urat, SPIEGEL bácsit, a SMAJOVICSOT is természetesen, a LAZAROVITS elnök úr se maradjon ki, tudod, milyen érzékeny, a Jávorkásoknak, a Szatmár és az Utász utcaiaknak is ott a helyük!

Arra vigyázz, mert mindig is vigyáztál, a gyengébbek a kis Tórát vigyék.

Mi este mindent előkészítettünk, fellapoztunk.

Csak az a kérésünk, a Spiegel néni, a Barinkainé és a nőcsoport többi tagja, ahogy szokták, óvatosan dobálják a cukrokat.

Ja és még valami: a középső tekercsnek már elég laza a gártlija, nehogy szétessen.

Végül amikor Singer főrabbi úr felolvassa az utolsó szót is, és amikor azt kiáltjátok, CHÁZÁK, CHÁZÁK, VÖNISZCHÁZÉK – LÉGY ERŐS, ERŐSÖDJ MEG – REÁNK GONDOLJATOK, NEKÜNK KÍVÁNJÁTOK.

Még néhány perc, és megkapjátok a Tórákat.

És akkor indulhat a kófes, a körmenet a hagyományos énekkel, csak más tartalommal. ÓNO ÁDAJNAJ HAJSIÓ NO – Örökkévaló Istenünk, segítsd meg egykori közösségünk tagjait ott lent, a Földön.

Indulhattok, Ármin bácsi, hozzuk a tórákat!

